

"Nieuwe normen waterkwaliteit zetten klok dertig jaar terug"

De normen voor oppervlaktewater zijn 'schokkend ouderwets' (foto: Creative Commons)

De nieuwe waternormen voor de waterkwaliteit, die Vrom voorstelt in het ontwerpbesluit kwaliteitseisen en monitoring water (BKMW), zetten Nederland ruim dertig jaar terug in de tijd. Dat stelt Riwa, het samenwerkingsverband van drinkwaterbedrijven die putten uit de grote rivieren. Volgens directeur Peter Stoks van Riwa-Rijn zijn de normen simpelweg overgenomen uit de regels voor oppervlaktewater van 1975, terwijl ondertussen de waterkwaliteit sterk is verbeterd. Daarmee zet het ministerie de deur open voor een achteruitgang. Bovendien heeft Vrom een aantal stoffen dat de drinkwatervoorziening kan bedreigen, niet opgenomen in de lijst, zoals geneesmiddelen en loodvervangers. Stoks spreekt van 'schokkend ouderwetse maatregelen'. Riwa wil dat de Tweede Kamer de normen opnieuw op de agenda zet.

Drinkwatersector zet druk op ministerie en Kamer

Al eerder had branchevereniging Vewin ernstige kritiek geuit op de normen die minister Cramer van Vrom eind oktober presenteerde in het ontwerp-BKMW. Riwa heeft op 26 november een reactie gestuurd naar het ministerie waarin het pleit voor het 'vastklikken' van de huidige oppervlaktewaterkwaliteit en betere bescherming van de drinkwatervoorziening. Bovendien bereidt Riwa een brief voor aan de Tweede Kamer om nog eens naar het ontwerpbesluit te kijken. In principe hoeft het besluit niet langs de Tweede en Eerste Kamer om te worden ingevoerd, maar Kamerleden kunnen er wel vragen over stellen aan de minister.

Huidige niveau vastzetten

Directeur Peter Stoks van Riwa-Rijn stelt dat het ministerie voor de kwaliteit van oppervlaktewater dat dient voor de bereiding van drinkwater 'klakkeloos' teruggrijpt op de eisen die in 1975 zijn gesteld. Daarin zijn verschillende kwaliteitsklassen (A1 tot A3) gesteld, al naar gelang de complexiteit van de zuivering die nodig is om het water tot drinkwater te maken. "In Nederland hebben we altijd gestreefd naar een eenvoudige fysische behandeling, het A1-niveau. In de drie decennia hebben we dat niveau inmiddels grotendeels bereikt. Dat zouden we nu dus vast moeten zetten. Maar in feite gaat het ministerie nu voor veel stoffen weer op het A3-niveau zitten als norm. Dat laat ruimte voor teruggang van de waterkwaliteit."

'Waterbedrijven halen al alles uit kast'

Het BKMW omschrijft dat de kwaliteit van een waterwinlocatie niet achteruit mag gaan, maar meet een verslechtering af aan de mate waarin de waterbedrijven hun zuiveringen moeten opschroeven om toch drinkwater te kunnen maken. Daar zit juist de kneep volgens Stoks, want waterbedrijven halen nu al alles uit de kast. "Waterbedrijven hebben in de meeste gevallen al het hoogste niveau van zuivering bereikt, omdat zij altijd aan de strenge eisen van het Waterleidingbesluit moeten voldoen. In deze formulering betekent dat de oppervlaktewaterkwaliteit ongestraft kan verslechteren, aangezien de waterbedrijven toch al op het hoogste niveau zitten met hun zuiveringen."

Geen normen voor serie nieuwe stoffen

Een ander punt van kritiek is dat in het ontwerp-besluit geen nieuwe normen zijn opgenomen voor stoffen als geneesmiddelen, röntgencontrastmiddelen, loodvervangers als MTBE en ETBE. "Nu deze stoffen niet in de bijlage van het besluit zijn opgenomen, kan er ook hier geen sprake zijn van een verslechtering. Maar juist deze stoffen kunnen knelpunten gaan vormen voor het maken van drinkwater uit oppervlaktewater", zegt Stoks.

Grens stellen aan stoffen waarover nog weinig bekend is

Het ministerie van Vrom redeneert echter dat voor zulke stoffen nog te weinig gegevens zijn over de uitwerking, zodat daar geen normen voor opgesteld kunnen worden. De drinkwaterbedrijven redeneren dat voor zulke stoffen uit voorzorg dan een generieke grens gesteld zou moeten worden, net als bij gewasbeschermingsmiddelen en biociden het geval is. De grens zou dan op 0,1 microgram per liter moeten liggen voor sommige antropogene stoffen ('door de mens in het milieu gebracht') met een doelbewuste biologische werking, zoals geneesmiddelen. Voor overige, niet anderszins genormeerde stoffen kan die norm op 1 microgram gesteld worden. "We hebben een historie van stomiteiten als mensheid", zegt Stoks. "Denk maar aan PCB's, aan Softenon of recentelijk weer aan het medicijn Vioxx. Daarom kunnen we beter een generieke norm hanteren op het moment dat we nog niet alles weten van een bepaalde werkzame stof. "

Zelf grenzen stellen om internationaal aanspraak te kunnen maken

De Nederlandse regering staat al enige jaren op het standpunt dat het niet per se voorop wil lopen in Europa in het nastreven van de hoogste waterkwaliteit. Onder meer voor de Kaderrichtlijn Water houdt het kabinet vast aan een gematigd beleid. Grote angst is dat Nederland op slot gaat als de ambities te hoog zullen zijn, en daarmee de normen te scherp. Stoks noemt dat kortzichtig. "Het fijnstofdossier heeft een krampachtigheid teweeggebracht, maar waterkwaliteit is een heel ander vraagstuk." Als Nederland zelf geen scherpere normen stelt of grenzen stelt aan nieuwe stoffen, kan het ook internationaal andere lidstaten niet aanspreken om de lozingen terug te dringen. Nederland is echter als eindpunt van drie grote rivieren – Rijn, Maas en Schelde – zeer afhankelijk van het waterbeleid in bovenstroomse gebieden. Juist daarom heeft Nederland er volgens Riwa belang bij om zelf scherpe normen aan te houden voor de waterkwaliteit. Zo is onlangs in Duitsland een bepaalde lozing aangepakt op basis van kwaliteitsproblemen in Nederland.

(WaterForum Online, 11 december 2008)

Bron: WaterForum Online (www.waterforum.net)

WaterForum Online is een e-vakblad voor waterprofessionals en wordt mede mogelijk gemaakt door:

Arcadis -- DHV -- Grontmij -- Kiwa -- KWA bedrijfsadviseurs -- Logisticon -